

Bezoekadres:
Rijnstraat 8
Den Haag

Postadres:
Postbus 30947
2500 GX Den Haag

Telefoon: 070 - 3393034
Fax: 070 - 3391342

Aan
de Minister van Landbouw,
Natuurbeheer en Visserij
Postbus 20401
2500 EK 's-Gravenhage

TCB S68(1999)

Den Haag, 24 augustus 1999

Betreft: Ontwerpontheffing artikel 4 BGDM

Mijnheer de Minister,

Bij brief van 19 augustus 1999 vraagt u de Technische commissie bodembescherming te adviseren over een ontwerpontheffing van het uitrijverbod voor de eerste helft van de maand september 1999. De ontheffing moet onderzoek mogelijk maken bij melkveebedrijven die aangesloten zijn bij de milieucoöperaties VEL en VANLA. Het onderzoek is gericht op de vraag of het mogelijk is om bij het in september toedienen van dierlijke mest toch nog lage niveaus van stikstofverliezen te behalen. De ontheffing heeft betrekking op grasland dat gelegen is in de gemeenten Achtkarspelen, Tietjerksteradeel en Smallingerland. In de adviesaanvraag wordt verwezen naar een onderzoeksvoorstel en een bijbehorende bijlage getiteld 'Technische uitgangspunten bij bemesting'.

De commissie staat in beginsel positief tegenover gebiedsgericht en bedrijfsgericht onderzoek naar het verminderen van nutriëntenemissies. Door specifiek aandacht te besteden aan bedrijfsspecifieke en gebiedsspecifieke omstandigheden kan nagegaan worden in hoeverre het vanuit het oogpunt van mineralenmanagement voordelen biedt om bij de bedrijfsvoering af te wijken van de algemene stelregels. Dit houdt wel in dat afwijkende omstandigheden voldoende aanleiding moeten vormen voor gebieds- en bedrijfsgericht onderzoek. Met name dienen er aanwijzingen of tenminste vermoedens te zijn dat het gedrag van nutriënten op de te onderzoeken locatie afwijkt van dat in gestandaardiseerde onderzoeksobjecten waarop algemene stelregels veelal gebaseerd zijn. Het is juist deze lokale afwijking die een bijzonder nutriëntenmanagement zou kunnen motiveren.

De algemene inzichten die in de onderbouwing van het onderzoeksvoorstel zijn verwerkt, geven aan dat stikstof die laat in het groeiseizoen via dierlijke mest wordt aangewend grotendeels verloren gaat. De onderbouwing geeft echter geen beschrij-

ving van gebiedsspecifieke omstandigheden die aanleiding zouden geven tot twijfel over de vraag of dit algemene inzicht, dat laat toegediende stikstof verloren gaat, voor dit gebied van toepassing is. De commissie ziet een dergelijke beschrijving als een noodzakelijk onderdeel van een goede motivering van gebiedsgericht onderzoek. Het onderzoeksvoorstel spreekt slechts twijfel uit over de vorm van verliezen en de vraag of het bodem-plant systeem de vrijkomende hoeveelheden stikstof bij kleine giften kan opvangen. Echter, de commissie is van mening dat dit aspect slechts kan worden onderzocht, door onderzoek naar de verdeling en het effect van nutriënten in de ontvangende milieucompartimenten en niet door onderzoek naar de omvang van verliezen in verschillende periodes van mestaanwending.

Op grond van de aan de commissie verstrekte informatie raadt de commissie af om de ontheffing te verstrekken. De commissie wil hierbij aantekenen dat de advies-termijn waarbinnen de commissie haar standpunt kan bepalen buitengewoon kort is. Deze korte termijn werkt in het nadeel van de ontheffingsaanvrager. Uit eerdere adviezen over onderzoeksontheffingen is gebleken dat onduidelijkheden in de onderbouwing en de formulering van onderzoeksvoorstellen veelal deels weggenomen konden worden door navraag te doen bij de ontheffingsaanvrager. De commissie betreurt het dat het door de gevolgde procedure in de advisering niet goed mogelijk is geweest om nader overleg te plegen, ook al is het in dit geval niet waarschijnlijk dat dit tot een ander standpunt zou leiden. Ook de korte tijdsspanne tussen adviesaanvraag en de uitvoering van het onderzoek waarvoor ontheffing wordt gevraagd, werkt in het nadeel van de ontheffingsaanvrager. Indien eerder geadviseerd zou kunnen worden, zou de ontheffingsaanvrager opzet en onderbouwing van het onderzoek kunnen wijzigen zodat het onderzoek niet onnodig gefrustreerd hoeft te worden.

Een afschrift van deze brief heb ik verzonden aan uw ambtgenoot, de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer.

Met de meeste hoogachting,
de voorzitter van de
Technische commissie bodembescherming,

Ir. W.C. Reij.